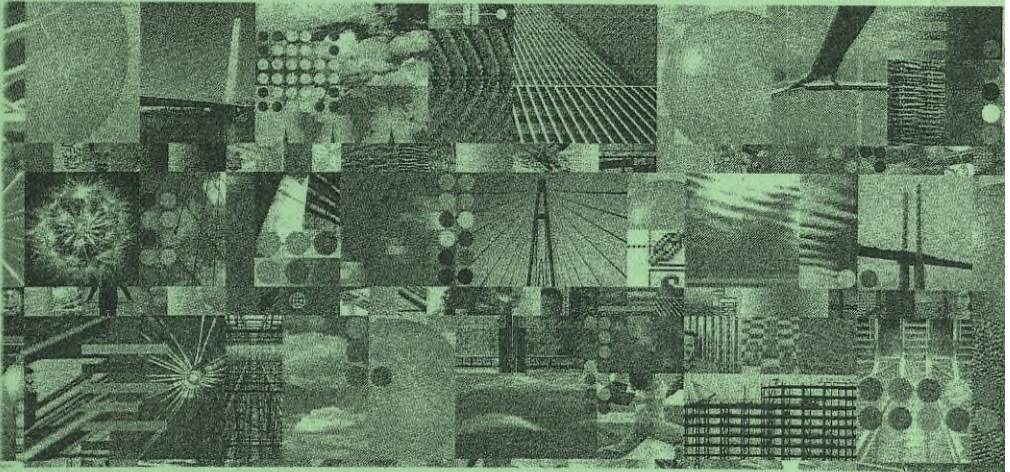

Капінос М.М.
Лерантович Е.Т.
Солощук М.М.

Розширюючи обрії інновацій

Інтелектуальна власність

Підручник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Підручник
для студентів вищих навчальних закладів

Затверджено
Вченою радою НТУ «ХПІ»,
протокол № 4 від 24.04.2015 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2016

УДК 347.77/78(075.8)
ББК 67.404.3я73
К20

Рецензенти:

О. П. Орлюк, д-р юр. наук, проф., директор Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України;
П. М. Цибульов, д-р техн. наук, проф., зав. каф. інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія».

Капінос М. М.

К20 Інтелектуальна власність : підручник / М. М. Капінос,
Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук. - Х.: НТУ «ХП», 2016. - 348 с.

ISBN 978-617-05-0170-7

Розглядаються: основні поняття права інтелектуальної власності, його суб'єкти та об'єкти, підстави виникнення, захисту, а також розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Докладно аналізуються положення чинного законодавства з інтелектуальної власності, економічні аспекти її комерціалізації, питання інформаційно-аналітичного забезпечення конкурентоспроможності інновацій та управління правами інтелектуальної власності.

Призначено для студентів вищих навчальних закладів, слухачів системи післядипломної освіти, аспірантів, науково-педагогічних працівників, науковців та фахівців усіх спеціальностей.

Іл. 67. Табл. 23.

УДК 347.77/78(075.8)
ББК 67.4043я73

ISBN 978-617-05-0170-7

© М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович,
М. М. Солощук, 2016

З М І С Т

Вступ.....	8
Глава 1. ВСТУП ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	13
1.1. Поняття інтелектуальної власності	13
1.2. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності.....	16
1.2.1. Історія та еволюція промислової власності	16
1.2.2. Еволюція авторського права.....	22
1.3. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.....	23
Контрольні запитання.....	26
Рекомендована література.....	27
Глава 2. СИСТЕМА ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	28
2.1. Становлення і розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної власності	28
2.2. Система законодавства України з інтелектуальної власності.....	29
2.3. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.....	32
Контрольні запитання.....	36
Рекомендована література.....	37
Глава 3. ПОНЯТТЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	38
3.1. Поняття власності	38
3.2. Суть права інтелектуальної власності.....	39
3.3. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності	41
3.4. Об'єкти, суб'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності	44
3.5. Зміст права інтелектуальної власності.....	47
3.6. Використання об'єкта права інтелектуальної власності.....	48
3.7. Здійснення права інтелектуальної власності.....	49
3.8. Порушення права інтелектуальної власності.....	50
Контрольні запитання.....	52
Рекомендована література.....	52

Глава 4. АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА	53
4.1. Авторське право.....	53
4.1.1. Об'єкти авторського права.....	54
4.1.2. Суб'єкти авторського права.....	56
4.1.3. Зміст авторського права.....	57
4.1.4. Твори, що не є об'єктами авторського права.....	62
4.1.5. Використання твору.....	62
4.1.6. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права.....	64
4.2. Суміжні права	71
4.2.1. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.....	71
4.2.2. Виникнення суміжних прав.....	72
4.2.3. Особливості правової охорони суміжних прав	72
4.2.4. Вільне використання об'єктів суміжних прав.....	79
4.2.5. Управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.....	79
Контрольні запитання	80
Рекомендована література	81
 Глава 5. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ	82
5.1. Винахід (корисна модель).....	82
5.2. Промисловий зразок.....	83
5.3. Право власності на винахід (корисну модель), промисловий зразок.....	87
5.4. Подання заявки	89
5.5. Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах.....	98
Контрольні запитання	99
Рекомендована література	100
 Глава 6. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ	101
6.1. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.....	101
6.2. Процедура реєстрації торговельної марки в Україні.....	107
6.3. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні.....	109

6.4. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах.....	109
6.5. Комерційне найменування	110
6.6. Право інтелектуальної власності на зазначення походження товару.....	112
6.7. Процедура реєстрації зазначення походження товару.....	116
6.8. Реєстрація кваліфікованого зазначення походження товару в іноземних державах	119
Контрольні запитання.....	121
Рекомендована література.....	121

Глава 7. СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ІНСТИТУТ ПРАВА

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	122
7.1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.....	122
7.2. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.....	124
7.3. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.....	126
7.4. Право інтелектуальної власності на сорт рослин	130
7.5. Комерційна таємниця	137
Контрольні запитання.....	142
Рекомендована література.....	142

Глава 8. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	143
8.1. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.....	144
8.2. Ліцензійний договір.....	149
8.3. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.....	152
8.4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності	153
8.5. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.....	155
8.6. Договір комерційної концесії	155
Контрольні запитання	160
Рекомендована література.....	160

Глава 9. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	161
9.1. Види порушення прав інтелектуальної власності.....	161
9.2. Заходи щодо захисту прав	163
9.3. Захист прав інтелектуальної власності за законодавством України	163
9.4. Способи захисту прав на об'єкти промислової власності.....	171
9.4.1. Адміністративні заходи захисту прав інтелектуальної власності.....	172
9.4.2. Цивільно-правові засоби захисту права інтелектуальної власності.....	174
9.5. Карні заходи захисту	177
9.6. Технічні засоби захисту	178
Контрольні запитання	179
Рекомендована література	180
Глава 10. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	181
10.1. Важливість інтелектуальної власності в сучасній економіці	181
10.2. Форми комерціалізації інтелектуальної власності.....	184
10.3. Оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності	192
10.3.1. Основні підходи до оцінки об'єктів права інтелектуальної власності.....	193
10.3.2. Організація оцінки інтелектуальної власності.....	197
10.4. Визначення ціни ліцензії	200
10.5. Об'єкти права інтелектуальної власності - нематеріальні активи підприємств.....	211
Контрольні запитання	217
Рекомендована література	218
Глава 11. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ	219
11.1. Конкурентоспроможність продукції.....	219
11.2. Конкурентна розвідка.....	221
11.3. Суть інформаційно-аналітичного забезпечення інновацій.....	225
11.4. Патентні дослідження	233
11.5. Структура та зміст патентної документації.....	236

11.6. Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності.....	250
11.7. Державна система науково-технічної інформації України	254
Контрольні запитання.....	261
Рекомендована література.....	262

**Глава 12. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА КОРПОРАТИВНА
ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА.....**

12.1. Корпоративна інноваційна політика.....	263
12.2. Інтелектуальна власність в управлінні компаніями	268
Контрольні запитання	278
Рекомендована література.....	279

Предметний покажчик.....	280
--------------------------	-----

ДОДАТКИ.....	282
--------------	-----

Додаток 1. Тестові завдання з дисципліни «Інтелектуальна власність»	282
Додаток 2. Глосарій термінів з інтелектуальної власності	290
Додаток 3. Інновації що змінили світ 1910-2010	322